

ÖRTMENİM'DEN DENEMELER 10

**T.C.
İNKILAP TARİHİ
VE
ATATÜRKÇÜLÜK**

#evdekal

**Cüneyt BANAN
Ahmet BİRCAN
Zeynel ADAKUŞ**

**Ayhan ÜNALAN
Engin DEMİRCİ
İbrahim BEL**

**Semih PİRHASANOĞLU
Erhan YILDIZ
Hülya KARAOĞLAN**

1.

Mustafa Kemal'in doğduğu Selanik, 5 yüzyıl boyunca Osmanlı egemenliğinde kalmış çok uluslu bir kentti. Kentte Türkler, Yunanlar, Museviler, Arnavutlar, Bulgarlar, Ermeniler, Slavlar ve çeşitli ülkelerden farklı dinden ırktan insanlar yaşamaktaydı, bunun etkisi ile kentte çok fazla sayıda camii, kilise ve havra mevcuttu.

Farklı milletlerin yaşamasından dolayı kültürel faaliyetler açısından da çok zengin bir yapıda olan kentte birçok kitap, dergi ve gazete Türkçe, İbrâñice, Rumca, Fransızca ve Bulgarca basılmıştır

Bulunduğu konum itibari ile Osmanlı modernleşmesinin merkezi konumunda bulunmaktaydı. Kara, demiryolu ve denizyolu bağlantıları sayesinde ekonomik faaliyetlerinde canlı olduğu Selanik zengin bir kentti.

Buna göre Selanik ile ilgili;

- I. Kültürel zenginlik mevcuttur.
- II. Hoşgörünün hâkim olduğu bir kenttir.
- III. Mustafa Kemal eğitim hayatını bu kentte tamamlamıştır.
- IV. Kentin resmi dili Rumcadır

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II B) II ve IV C) I, II ve III D) I, II ve IV

2. 1905'te Kurmay Yüzbaşı rütbesi ile Harp Akademisi'nden mezun olan Mustafa Kemal ilk askeri başarısını Trablusgarp'ta İtalyanlara karşı kazandı. Osmanlı yönetimi Trablusgarp'ı savunabilmek için bölgeye gizlice subaylar gönderdi. Trablusgarp'a geçen Mustafa Kemal ve Enver Paşa gibi subaylar halkı İtalyanlara karşı direnişe geçirdiler.

Verilen bilgilerden yola çıkarak Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Başarılı bir Osmanlı subayıdır.
- B) İlk görev yeri Trablusgarp'tır
- C) Osmanlı komutanları yerli halkı İtalyanlara karşı örgütlemiştir.
- D) Trablusgarp Savaşı Mustafa Kemal'in askeri tecrübesini arttırmıştır.

3. Enver Paşa'nın amacı kuzeyden kuşatıcı bir manevra yapılmasıydı. Kısaca 11.Kolordu ve 2.Nizamiye Süvari Tümeni düşmanı cepheden karşılayacaktı. Bunlara destek olarak 9. Ve 11. Kolorduların Sarıkamış, Selim-Sarıkamış hattına ilerlemesiyle üç taraftan geniş bir çevirme hareketine dönüşecek ve bu kısaç altında Ruslar imha edilecekti. Kâğıt üzerindeki yapılan planlama güzeldi fakat cephede malzeme ve gıda çok eksik çok fazlaydı. Mesela mevcut gıdaların 88.000 ton buğday, çavdar ve arpa ihtiyacı olmasına karşın, ordu ambarında 1.250 ton hububat vardı. Kışa girilmiş olduğu için erzakın gereği gibi taşınması, dağıtılması bir hayli güçtü. Bu güçlükte Rusların Karadeniz'deki donanma üstünlüğünün de payı vardı. Ruslar Zonguldak'ı bombalamak için 10 gemiyle denize açıldıklarında, doğuya erzak götürmekle görevli en büyük üç erzak gemisine denk gelmiş ve onları da batırmışlardır. Ordunun kış şartlarından dolayı kamufraj sıkıntısı yaşaması ve çeşitli hastalıkların yaygınlaşması sonucunda Sarıkamış Harekâtı başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Verilen bilgilere göre Sarıkamış Harekâtı'nın başarısız olması ile ilgili;

- I. Ordu içerisinde salgın hastalıkların görülmesi,
- II. Harekât için uygun iklim şartlarının olmaması,
- III. Ordunun yiyecek ve gıda sıkıntıları çekmesi,

nedenlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

4. Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında başlayan işgaller karşısında İstanbul Hükümeti teslimiyetçi bir politika izlemiş, halka işgalin geçici olduğunu ve işgalcilere direnilmemesini aksi halde durumun daha da kötüye gideceğini telkin etmiştir.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi halkın İstanbul Hükümeti'nin telkinlerine kulak vermediğini gösterir?

- A) İstanbul hükümeti liderliğinde işgallere karşı direnişe geçmesi
- B) Kuvay-i Milliye birlikleri kurarak direnişe geçmesi
- C) Halkın padişah ve halife etrafında kenetlenerek direnişe geçmesi
- D) Düzenli ordu birlikleri kurarak düşmanla mücadeleye başlaması

5. Mustafa Kemal, Samsun ve Havza'da yaptığı çalışmaların ardından Amasya'ya geçerek bir genelge yayınlamış ve alınan kararlardan bazı maddelere aşağıda yer verilmiştir

- Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Amasya Genelgesi'nde alınan bu kararların Türk Milleti için aşağıdakilerden hangisini en iyi ifade ettiği söylenebilir?

- A) İstanbul Hükümeti'nin çalışmalarının yakından takip edildiği
- B) Devletin durumu hakkında milletin bilgilendirme isteği
- C) Padişaha karşı halkı ayaklanmaya çağırma isteği
- D) Halkımıza Milli mücadelenin nasıl ve ne şekilde yapılması gerektiğini anlatma isteği

6. İtilaf devletleri ve Osmanlı devleti arasında imzalanan Sevr Antlaşması'ndan sonra Anadolu'nun birçok yeri itilaf devletleri tarafından işgale uğradı. İşgali kabul etmeyen Türk halkı kendi imkânlarıyla bu işgallere karşı çıktılar. Erkeğinden kadınına, gencinden yaşlısına herkes bu mücadele ortak oldu. İtilaf Devletleri, işgaller sırasında böyle bir tepki görünce Anadolu'nun işgalinin kolay olmayacağını bir kez daha anlamış oldu.

(Erhan Yıldız Sevr ve Sonrası Makalesi s.147)

Verilen bu bilgilere göre Sevr antlaşmasından sonra Anadolu'da;

- I. Topyekûn bir mücadele verildiği
- II. Türk halkının işgaller karşısında sessiz kalmadığı
- III. Ulusal egemenliğin zedelendiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

7. Yunanlılar, 6 Ocak 1921'de Bursa'dan Eskişehir yönüne ve Uşak'tan Afyon yönüne ilerlediler. Ancak Yunanlılar Türk ordusunun savunmasını geçemeyerek geri çekildiler. Böylece TBMM Hükümeti, Batı Cephesi'nde ilk savaşını kazanmış oldu. Bunun üzerine İtilaf Devletleri politikalarında bazı düzenlemeler yaptılar.

İtilaf Devletleri, I. İnönü Savaşı'ndan sonra toplanan Londra Konferansı'nda TBMM Hükümetine aşağıdaki teklifleri sunmuşlardır:

- Kapitülasyonlar devam edecektir.
- Doğuda bir Ermeni devleti kurulacaktır.
- Doğu Trakya, Yunanlılarda kalacaktır.
- İzmir ili Türklere geri verilecektir. Ancak şehirde Yunan kuvveti bulunacaktır. Şehre Milletler Cemiyeti tarafından Hristiyan bir vali tayin edilecektir.

Bu tekliflerin kabul edilmemesi TBMM'nin Kurtuluş Savaşı ile;

- Misak-ı Millî ile belirlenen amaçlara ulaşma
- Tam bağımsızlığı sağlama,
- Komşu devletlerle iş birliğini artırma,

hedeflerinden hangilerini gerçekleştirmeyi amaçladığını gösterir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

8. Mustafa Kemal, Kurtuluş Savaşı'nın en hararetli günlerinde Ankara'da düzenlenen Maarif Kongresinin açılış konuşmasında **"Eğitimde başarılı olmak için uygulayacağımız program milletimizin bugünkü durumuna, sosyal hayatın ihtiyaçlarına, çevre şartlarına ve çağın icaplarına uygun olmalıdır"** demiştir.

Mustafa Kemal, bu sözleriyle uygulanacak eğitim programının aşağıdaki özelliklerden hangilerine sahip olması gerektiğini vurgulamıştır?

- Karma – Ulusal
- Uygulamalı – Dini
- Gerçekçi – Çağdaş
- Milli - Eşitlikçi

9. Kütahya-Eskişehir Savaşı'ndan sonra ordunun ihtiyacının karşılanması için Mustafa Kemal tarafından Tekâlif-i Milliye Emirleri, 7 ve 8 Ağustos 1921 tarihinde yayımlanmıştır ve 10 emirden oluşmaktadır. Bu emirlere aynı zamanda "ulusal yükümlülük" de denilmektedir. Halk bu kanuna titizlikle uymuştur. Tekâlif-i Milliye maddelerinden bazıları şunlardır;

- Halk, elindeki silah ve cephaneyi 3 gün içinde orduya teslim edecek.
- Her aile bir askeri giydirecek.
- Yiyecek ve giyecek maddelerinin %40'ına el konacak ve bunların karşılığı daha sonra geri ödenecek.
- Halkın elindeki binek hayvanlarının ve taşıt araçlarının %20'sine el konacak.

Yukarıda verilen bilgilerden yararlanarak Tekâlif-i Milliye Emirleri ile ilgili hangi çıkarımda bulunulamaz?

- A) Ordunun ihtiyacını karşılamak için halka baskı yapılması gerekmiştir.
- B) Tekâlif-i Milliye Emirleri Mustafa Kemal'in yetkisiyle çıkarılmış bir kanundur.
- C) Emirlerde halkın sahip olduklarına göre yükümlülük verilmiştir.
- D) Tekâlifi Milliye Emirleri'ne halkın büyük uyum sağladığı görülmüştür.

10. Büyük Taarruz sonrasında başlayan Mudanya Ateşkes Görüşmeleri, TBMM'nin haklı isteklerinin kabul edilmemesi üzerine kesintiye uğramıştır. Türkiye, Doğu Trakya'yı kurtarmak için Çanakkale ve İstanbul üzerine bir askerî harekât hazırlığına başlamış, bu durum karşısında İngilizler, silahla karşılık verebilecekleri tehdidinde bulunmuştur. Ancak Fransa'nın arabuluculuğu sonucunda görüşmeler tekrar başlamış ve TBMM'nin isteklerinin büyük ölçüde kabul edildiği Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalanmıştır.

Verilen bilgilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere ve Fransa'nın TBMM'ye karşı tutumlarının aynı olmadığına
- B) TBMM'nin askeri başarılarla birlikte siyasi başarılar elde ettiğine
- C) Mudanya Ateşkes Antlaşması ile bazı kazanımlar elde edildiğine
- D) TBMM ve Yunanistan arasındaki sorunlara kalıcı ve barışçıl çözümler bulunduğu

1.	A	Ayhan ÜNALAN
2.	B	Hülya KARAOĞLAN
3.	D	Zeynel ADAKUŞ
4.	B	Ahmet BİRCAN
5.	D	Semih PİRHASANOĞLU
6.	C	Erhan YILDIZ
7.	B	Engin DEMİRCİ
8.	C	Cüneyt BANAN
9.	A	İbrahim BEL
10.	D	Cüneyt BANAN